

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W OPOLU

LOP.411.2.5.2024

Joanna Gut
Klub Malucha „Pluszowy Kącik”
ul. Józefa Elsnera 8, 49-200 Grodków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/24/002 - Bezpieczeństwo podopiecznych placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat trzech prowadzonych na terenie województwa opolskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Klub Malucha „Pluszowy Kącik”, ul. Józefa Elsnera 8, 49-200 Grodków ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Joanna Gut, osoba prowadząca Klub dziecięcy w ramach działalności gospodarczej, od 24 września 2012 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie warunków lokalowych spełniających wymogi określone dla żłobków 2. Zatrudnienie personelu spełniającego wymogi określone w obowiązujących przepisach
Okres objęty kontrolą	Lata 2021-2024 (do zakończenia czynności kontrolnych w jednostce), z uwzględnieniem okresu wcześniejszego, jeżeli ma związek z zakresem kontroli
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Jarosław Pałęga, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/86/2024 z 24 września 2024 r.

(akta kontroli str. 1-5)

¹ Dalej: Klub Malucha.

² Dalej: Prowadząca Klubu Malucha - data rozpoczęcia działalności wg daty zaświadczenia o numerze identyfikacyjnym REGON.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Klub Malucha prowadzony był w budynku i pomieszczeniach spełniających wymogi sanitarno-lokalowe i przeciwpożarowe. Z kart zgłoszeń rodziców dzieci przedłożonych w trakcie kontroli NIK wynikało jednak, że powierzchnia pomieszczeń przeznaczonych na zbiorowy pobyt dzieci nie była dostosowana do liczby dzieci.

Skład zatrudnionego w Klubie Malucha personelu dostosowano do liczby uczęszczających dzieci, według norm określonych w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech⁵. Pracownicy Klubu Malucha posiadali kwalifikacje niezbędne dla opiekunów dzieci, uczestniczyli w cyklicznych szkoleniach z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz zostali poddani badaniom sanitarno-epidemiologicznym. Przed podjęciem zatrudnienia zweryfikowano dane tych osób dotyczące niekaralności i niefigurowania w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁶ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków lokalowych spełniających wymogi określone dla żłobków

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z zaświadczeniem nr GZSiP.4040.1.2012 Klub Malucha uzyskał wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych w dniu 13 listopada 2012 r.⁷ Według treści opinii z dnia 22 października 2012 r. oraz ustaleń przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego kontroli⁸, Klub Malucha spełniał wymagania sanitarno-lokalowe określone w przepisach rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych dotyczących żłobków i klubów dziecięcych⁹, a maksymalna liczba dzieci mogła wynosić 15¹⁰. W wyniku przeprowadzonych 22 marca 2023 r. oraz 29 listopada 2023 r. kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Klub Malucha prowadzony był w budynku należącym do Cechu Rzemiosł Różnych w Grodkowie, na podstawie umowy najmu¹¹, zgodnie z którą w użytkowanie oddano pomieszczenia na parterze i wydzielone na biuro pomieszczenie na pierwszym piętrze, wspólną

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 338, ze zm. Dalej: ustawa o żłobkach.

⁶ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Poz. 1/2012.

⁸ Z 22 marca 2023 r. oraz z 29 listopada 2023 r.

⁹ Dz. U. Nr 69, poz. 367. Dalej: rozporządzenie w sprawie wymagań lokalowych z 2011 r. Powyższe rozporządzenie obowiązywało do 13 lipca 2014 r. i zostało zastąpione rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (Dz.U. z 2019 r. poz. 72). W myśl § 5 ust. 1 tego rozporządzenia do żłobków lub klubów dziecięcych utworzonych przed dniem jego wejścia w życie stosuje się przepisy dotychczasowe.

¹⁰ Opinia wskazywała jedynie liczbę dzieci bez odniesienia do liczby godzin przebywania tych dzieci w Klubie Malucha.

¹¹ Z 1 lutego 2021 r.

klatkę schodową oraz podwórko mieszczące się przy budynku, z przeznaczeniem na plac zabaw.

(akta kontroli str. 6, 12-14, 19-31)

W wyniku przeprowadzonych w dniu 18 listopada 2024 r. oględzin stwierdzono, że w Klubie Malucha wyodrębniono dwie sale dla dzieci. W sali o powierzchni 36 m² wydzielone miejsce do spania oraz stanowisko do przewijania dzieci, a druga sala, o powierzchni ok. 11,5 m², pełniła funkcję pomieszczenia przeznaczonego do spożywania posiłków. W dniu kontroli NIK w Klubie Malucha przebywało łącznie 12 dzieci, w tym dwójkę dzieci przyprowadzono w trakcie oględzin. Zgodnie z oświadczeniem Pani Joanny Gut dziesięcioro z tych dzieci w dniu prowadzenia oględzin przebywało w Klubie Malucha przez czas krótszy niż 5 godzin.

W trakcie kontroli NIK stwierdzono, że powierzchnia pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt nie była odpowiednia dla liczby dzieci objętych opieką, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 125)

W salach objętych oględzinami nie stwierdzono okładzin sufitów lub podwieszanych sufitów. Ponadto w salach tych:

- wysokość pomieszczeń wynosiła 2,8 m;
- pościel i leżaki były odpowiednio oznakowane, przypisane do konkretnego dziecka i odpowiednio przechowywane, tak aby zapobiec przenoszeniu się zakażeń;
- zapewniono utrzymanie czystości;
- instalacja elektryczna była zabezpieczona przed dostępem dzieci poprzez dedykowane zaślepki gniazdek prądu;
- meble dostosowano do wymagań ergonomii, a wyposażenie posiadało stosowne atesty lub certyfikaty;
- zabawki spełniały wymagania bezpieczeństwa i higieny oraz posiadały oznakowanie CE;
- sale posiadały naturalne oświetlenie;
- każde z okien w salach dla dzieci posiadało możliwość otwierania, a zgodnie z oświadczeniem Pani Joanny Gut pomieszczenia te były wietrzone co najmniej przez 10 minut cztery razy dziennie;
- na grzejnikach centralnego ogrzewania umieszczone były osłony chroniące przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym.

(akta kontroli str. 118-125)

Ponadto, w wyniku przeprowadzonych oględzin stwierdzono, że:

- w holu zapewniono miejsce do przechowywania odzieży wierzchniej;
- miejsce do przechowywania sprzętu i środków utrzymania czystości było zabezpieczone przed dostępem dzieci;
- apteczka wraz z instrukcją udzielania pierwszej pomocy zlokalizowana była w mniejszej z sal dla dzieci i została wyposażona w podstawowe środki opatrunkowe.

W pomieszczeniu sanitarnym, do którego wejście znajdowało się w holu wspólnym dla tych dwóch sal dla dzieci:

- podłoga i ściany były wykonane tak, aby było możliwe łatwe utrzymanie czystości w tych pomieszczeniach;
- ściany do wysokości co najmniej 2 m były pokryte materiałami zmywalnymi, nienasiąkliwymi i odpornymi na działanie wilgoci oraz materiałami nietoksycznymi i odpornymi na działanie środków dezynfekcyjnych;

– zapewniony został dostęp do miski ustępowej oraz urządzeń sanitarnych z ciepłą bieżącą wodą, takich jak: umywalka, brodzik z natryskiem.

(akta kontroli str. 118-125)

W trakcie oględzin budynku stwierdzono, że część tynku posadowionego na budynku komina była uszkodzona i stwarzała realne zagrożenie oderwania się i upadku na teren podwórka Klubu Dziecięcego. Powyższe stanowiło zagrożenie zdrowia i życia osób tam przebywających, stąd – działając na podstawie art. 51 ust. 2 ustawy o NIK - zobowiązano Panią Joannę Gut do niezwłocznego poinformowania kontrolera o podjętych działaniach zapobiegających ww. stanowi zagrożenia. Prowadząca Klub Malucha wyjaśniła, że zarządca budynku, tj. Cech Rzemiosł Różnych poinformował o planowanej naprawie komina w terminie do trzech miesięcy.

Poza wyżej opisanymi, nie stwierdzono braków i uszkodzeń mogących wskazywać na zły stan techniczny obiektu, tj. pęknięć ścian, ubytków, rozwarstwień korony kominowej nad dachem, luźnych elementów pokrycia dachowego, gzymsów, rynien i rur spustowych, ubytków stopni, które stwarzałyby zagrożenie uderzenia, przewrócenia się, upadku. Zapewniono również dojście i dojazd do budynku.

(akta kontroli str. 118-125, 146)

Prowadząca Klub Malucha nie dysponowała informacjami o przeprowadzaniu rocznych kontroli okresowych, jak i kolejnej kontroli pięcioletniej stanu technicznego użytkowanego budynku. Obowiązek prowadzenia książki obiektu budowlanego na podstawie art. 60b ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹², jak i przeprowadzania okresowych rocznych i pięcioletnich kontroli stanu technicznego budynku oraz jego instalacji spoczywał na zarządcy budynku, tj. Cechu Rzemiosł Różnych w Grodkowie.

(akta kontroli str. 12-14)

1.2. Lokal, w którym prowadzony był klub dziecięcy spełniał wymagania określone w przepisach rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie¹³ oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów¹⁴. Spełnienie tych wymagań zostało potwierdzone w opinii Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Brzegu z 17 października 2012 r. wydanej po przeprowadzeniu czynności kontrolno-rozpoznawczych w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

(akta kontroli str. 15-18)

Zarówno prowadząca klub malucha, jak i właściciel/zarządca nieruchomości (Cech Rzemiosł Różnych) nie zapewnili opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, gdyż zgodnie z § 6 ust. 8 pkt 1 rozporządzenia w sprawie ochrony ppoż, instrukcja ta nie jest wymagana dla obiektów lub ich części, o których mowa w ust. 1, jeżeli nie występuje w nich strefa zagrożenia wybuchem, a ponadto kubatura brutto budynku lub jego części stanowiącej odrębną strefę pożarową nie przekraczała 1 000 m³.

(akta kontroli str. 118-125, 145)

¹² Dz. U. z 2023 r. poz. 682, ze zm.

¹³ Dz. U. z 2022 r. poz. 1225.

¹⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 822. Dalej: rozporządzenie w sprawie ochrony ppoż.

W wyniku przeprowadzonych w dniu 18 listopada 2024 r. oględzin stwierdzono, m.in. że:

- drogi ewakuacyjne były właściwie oznakowane, szerokość i wysokość dróg ewakuacyjnych nie była zmniejszona poprzez elementy wyposażenia, skrzydła drzwiowe, przechowywane rzeczy;
- przejście ewakuacyjne z pomieszczenia przeznaczonego do przebywania dzieci, z wyłączeniem pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, do drzwi, prowadziło łącznie przez nie więcej niż dwa pomieszczenia, włączając w to pomieszczenie przeznaczone do przebywania dzieci, i miało długość nieprzekraczającą 20 m oraz 40 m – w przypadku przejścia ewakuacyjnego prowadzącego do drzwi stanowiących wyjście ewakuacyjne z lokalu bezpośrednio w bezpieczne miejsce na zewnątrz budynku;
- gaśnica była poddawana obowiązkowym przeglądom i posiadała legalizację;
- dojazd pożarowy nie był ograniczony poprzez parkowanie pojazdów albo ustawienie elementów architektonicznych;
- teren podwórka mógł pełnić funkcję tarasu i wyposażony został w urządzenia do zabaw, był także zabezpieczony przed dostępem osób postronnych, tj. został właściwie ogrodzony; zapewniono też miejsce na pojemniki służące do czasowego gromadzenia odpadów stałych, z uwzględnieniem możliwości ich segregacji;
- bezpośrednio przy wejściu od podwórka zapewniono trzy dedykowane miejsca parkingowe, a przy budynku pobliskiego dyskontu znajdowało się miejsce dla osób niepełnosprawnych.

(akta kontroli str. 118-125)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Prowadząca Klub Malucha nie zapewniła odpowiedniej powierzchni pomieszczeń w stosunku do liczby dzieci i godzin ich przebywania w tym podmiocie, obliczonej zgodnie z wymogami wynikającymi z obowiązujących przepisów.

Zgodnie z § 3 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wymagań lokalowych z 2011 r., powierzchnia każdego pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci wynosi co najmniej 16 m²; w przypadku liczby dzieci większej niż 5 powierzchnia pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt dzieci ulega odpowiedniemu zwiększeniu na każde kolejne dziecko, z tym że: a/ powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2 m², jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie; b/ powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2,5 m², jeżeli czas pobytu dziecka przekracza 5 godzin dziennie¹⁵.

W wyniku przeprowadzonych w dniu 18 listopada 2024 r. oględzin stwierdzono, że w Klubie Malucha wyodrębniono dwie sale dla dzieci. Jedna z wydzielonym miejscem do spania oraz stanowiskiem do przewijania dzieci o łącznej powierzchni 36 m², a druga przeznaczona m.in. na posiłki o powierzchni ok. 11,5 m². Na dzień oględzin do Klubu Malucha zapisanych było 15 dzieci, z czego dwoje na czas do pięciu godzin, a w przypadku 12 dzieci na czas powyżej pięciu godzin. W jednym przypadku nie określono czasu pozostawiania dziecka pod opieką Klubu Malucha. Według wyjaśnień Prowadzącej Klub Malucha jedynie dwoje dzieci pozostaje pod opieką Klubu Malucha powyżej pięciu godzin. W pozostałych przypadkach czas ten nie przekraczał pięciu godzin dziennie.

¹⁵ Analogiczne wymagania określone zostały w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy.

W trakcie kontroli NIK przedłożono aneksy do kart zgłoszeń dzieci z 11 listopada 2024 r., z których wynikało, że wszystkie dzieci będą przebywać w Klubie Malucha w czasie nieprzekraczającym pięciu godzin dziennie.

(akta kontroli str. 12-14, 118-125, 139)

OCENA CZĄSTKOWA

Klub Malucha spełniał wymogi sanitarno-lokalowe i przeciwpożarowe. Stwierdzono jednak, że powierzchnia pomieszczeń przeznaczonych na pobyt dzieci nie była dostosowana do liczby dzieci i czasu ich pobytu wynikającego z kart zgłoszeń.

OBSZAR

2. Zatrudnienie personelu spełniającego wymogi określone w obowiązujących przepisach

Opis stanu
faktycznego

2.1. Osoby zatrudnione w latach 2021-2024 na stanowiskach opiekuna dzieci spełniały wymogi określone w art. 16 ust. 1 i ust. 2 ustawy o żłobkach, tj. posiadały wykształcenie wyższe pedagogiczne w zakresie pedagogiki resocjalizacyjnej i terapii pedagogicznej, nauczyciela szkoły podstawowej, wykształcenie średnie jako opiekunka dziecięca wraz z wymaganym stażem w tym zawodzie.

(akta kontroli str. 116-117)

Wszystkie osoby pełniące funkcję opiekuna dzieci złożyły oświadczenia o spełnianiu wymogów określonych w art. 18 ustawy o żłobkach, tj. że: 1/ dają rękojmię należytego sprawowania opieki nad dziećmi; 2/ nie zostały pozbawione władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została im zawieszona ani ograniczona; 3/ wypełniały obowiązek alimentacyjny, w przypadku gdy taki obowiązek został nałożony na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd; 4/ nie zostały skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne.

(akta kontroli str. 116-117)

2.2. Liczba dzieci uczęszczających do Klubu Malucha w latach 2021-2024 wg stanu na 1 stycznia i 30 czerwca każdego z lat objętych kontrolą była stała i wynosiła 15. W okresie tym zapewniono odpowiednią liczbę opiekunów w odniesieniu do liczby dzieci uczęszczających do Klubu Malucha. Liczba dzieci w grupie przypadających na jednego opiekuna nie przekraczała ośmiu¹⁶, co było zgodne z art. 15 ust. 1 ustawy o żłobkach.

(akta kontroli str. 115)

W latach 2021-2024 Prowadząca Klub Malucha zapewniła opiekunom możliwość udziału w cyklicznych szkoleniach z zakresu udzielania pierwszej pomocy, zgodnie z wymogiem art. 18a ustawy o żłobkach oraz obowiązkowych szkoleniach z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

(akta kontroli str. 116-117)

2.3. W okresie objętym kontrolą, przy zapewnianiu opieki nad dziećmi w Klubie Malucha korzystano z pomocy jednego wolontariusza. Osoba ta spełniała wymogi określone w art. 18 ustawy o żłobkach oraz uczestniczyła w szkoleniach z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz obowiązkowych szkoleniach z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

(akta kontroli str. 116-117)

¹⁶ W badanym okresie do Klubu Malucha nie uczęszczały dzieci niepełnosprawne.

2.4. W aktach osobowych wszystkich pracowników i wolontariusza znajdowały się: 1/ zaświadczenia o niefigurowaniu tych osób w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym; 2/ zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, wystawione nie wcześniej niż 3 miesiące przed rozpoczęciem pracy lub świadczenia usług w Klubie Malucha; 3/ aktualne badania sanitarno-epidemiologiczne, o których mowa w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi¹⁷.

(akta kontroli str. 116-117)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Wszystkie osoby zajmujące się opieką nad dziećmi posiadały wymagane wykształcenie i doświadczenie zawodowe. Spełniały również wymogi dotyczące niekaralności i zostały poddane wymagającym badaniom sanitarno-epidemiologicznym, uczestniczyły w szkoleniach z zakresu pierwszej pomocy oraz bezpieczeństwa i higieny pracy. W Klubie Malucha zapewniono zatrudnienie odpowiedniej do ilości dzieci liczby opiekunów.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski

Dostosowanie liczby dzieci objętych opieką w Klubie Malucha do obowiązujących przepisów dotyczących wymaganej powierzchni pomieszczeń.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

¹⁷ Dz.U. z 2024 r. poz. 924.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 12 grudnia 2024 r.

Kontroler
Jarosław Pałęga
główny specjalista kontroli
państwowej

/-/

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
p.o. Wicedyrektor
Janusz Madej

/-/

.....
podpis